

Stálice i novinky v sortimentu pesticidů firmy SYNGENTA pro ochranu řepky olejky

Michal VOKŘÁL

SYNGENTA CZECH S.R.O.

S ohledem na možný rozsah příspěvku jsou uvedeny pouze aktuální přípravky a novinky v sortimentu firmy SYNGENTA Czech s.r.o..

KARATE 2,5 WG proti šešulovým škůdcům

Každoroční novinové články popisující dramata úhynu včel na různých místech České republiky svědčí o dvou skutečnostech:

- 1) ošetření proti šešulovým škůdcům řepky olejky ve fázi žlutého poupěte až konce plného květu se provádí (což je pozitivní konstatování), bohužel, nevhodnými insekticidy
- 2) pěstitelé řepky olejky zřejmě nevědí o tom, že přípravek je hodnocen jako relativně neškodný pro včely

Tento fakt nevyklučuje uplatnění KARATE 2,5 WG proti krytonoscům v dávce 0,25 kg/ha a proti blýskáčku řepkovému v dávce 0,2 kg/ha v podstatně dřívějším termínu.

I když se až dosud v literatuře hovoří o významu ošetření řepky olejky spíše jen v okrajových pásech pozemků, myslím, že rok 2002 toto tvrzení již překonal. V řadě případů se jednalo nejen o silné napadení, ale také nově o celoplošné rozšíření škůdců.

Takové situace přejí připraveným, t.zn. těm podnikům, které vlastní moderní postřikovače s vysokoobjemovými nádržemi a možností vysokého nastavení ramen se širokým záběrem.

Tyto podniky dokonce pamatují na kolejové řádky. Průjezd postřikovače vysokým porostem řepky olejky těsně před nebo na počátku květu jim nečiní potíže.

Ve výše uvedeném termínu lze **proti šešulovým škůdcům** výhodně aplikovat insekticid KARATE 2,5 WG v **dávce 0,3 kg/ha**.

Kromě výhody jistoty biologického účinku spočívá hlavní výhoda v tomto termínu aplikace v možnosti její praktické realizace.

Tak, jak je uvedeno na etiketě přípravku, je tento zařazen do kategorie **pro včely relativně neškodný**.

Bezpečnost účinné látky lambda-cyhalothrin pro včelu je způsobena hlavně kombinací silného repelentního účinku a relativně nízkých aplikačních dávek.

Repelentní účinek lambda-cyhalothrinu redukuje návštěvy včel na ošetřené plodině. Výsledkem je snížení sběru po aplikaci. Tímto způsobem je významně zredukováno působení lambda-cyhalothrinu na včely, a tím i možné zvýšení úmrtnosti.

Mechanismus repelence pravděpodobně vzniká u včel, které se dotknou povrchu ošetřeného lambda-cyhalothrinem a sesbírají subletální dávku reziduí. Toto způsobí nervové

podráždění a včely se okamžitě vracejí do úlu, kde zůstávají do doby než se dokonale zotaví. Reakce je vratná, včely se opět vydají na plodinu po vymizení reziduí, většinou během dvou až tří dnů. Protože tento efekt působí krátkodobě, opylování a sběr pylu nejsou významně narušeny. Kromě toho rezidua účinné látky v pylu rychle klesají a nepředstavují proto nebezpečí pro plod v úlu.

O tom, že se jedná o významnou skutečnost svědčí i ten fakt, že Britská asociace včelařů (The British Beekeepers Association) podporuje používání KARATE všude tam, kde na polních plodinách sbírají včely pyl. To platí zvláště u řepky olejky, která je ve Velké Británii jedním z hlavních zdrojů nektaru pro včely.

Tato jednoznačná podpora potvrzuje výborný pozitivní vztah KARATE 2,5 WG k životnímu prostředí tím, že poskytuje jedinečnou ochranu včely.

Z výše uvedeného vyplývá, že působí velice nevěrohodně, když v případě otrav včelstev se aplikátor snaží zatajit jméno chybně použitého přípravku a při vyšetřování uvádí, že použil KARATE 2,5 WG.

CRUISER OSR

Zkušenosti posledních let ukazují, že je potřeba především chránit klíčící a vzcházející rostliny řepky olejky, tj. zajistit dobrý start nově založených porostů.

Při vzcházení, zejména za suchého a teplého počasí, bývá řepka doslova zdecimována invazemi dřepčků rodu *Phyllotreta* nebo *Psylliodes*. Lokálně může být pěstitel nemile překvapen výskytem žravých housenic pilatky řepkové. Většinou je tento škůdce zjištěn až v pokročilejším stádiu vývoje (3. instar), když už způsobil holožír. Účinnost některých postřiků na vzrostlé housenice v tomto pozdějším období nemusí být uspokojivá. Hojně se na našem území vyskytuje další škůdce: krytonosec zelný, jenž způsobuje skryté škody na kořenech řepky, tzv. hálkovitost.

Základním preventivním opatřením, nejen proti výše uvedeným škůdcům, je moření přípravkem CRUISER OSR.

CRUISER OSR byl vyvinut speciálně pro moření řepky olejky tak, aby **insekticid a dva fungicidy** které obsahuje, účinně chránily řepku proti nejdůležitějším škůdcům a chorobám.

Obsahuje insekticidní složku proti škůdcům (thiamethoxam) z moderní skupiny neonicotinoidů. Fungicidní složku proti houbovým chorobám představují dva fungicidy:

- 1) fludioxonil proti fusariozám, fomovému černání krčku, kořenomorci a černi řepkové
- 2) metalaxyl-M proti půdním houbám *Pythium* a plísni zelné

Fungicidy obsažené v CRUISERU jsou chemicky ze skupiny fenylpyrrolů (fludioxonil) a fenylamidů (metalaxyl-M).

Z hlediska střídání pesticidních látek jsou ideálním partnerem pro následné foliární aplikace fungicidů na bázi triazolů (např. Alto combi).

Při moření řepky olejky se CRUISER OSR aplikuje samostatně nebo v kombinaci s pomocnými přípravky (adsorbenty).

Výsledky registračních pokusů potvrdily, že pokud je řepka chráněna účinným mořidlem typu CRUISER OSR, projeví se to **zvýšením výnosu semen až o 13%**.

CRUISER OSR představuje v současné době jediné unikátní řešení ochrany osiva řepky olejky jak proti škůdcům, tak i houbovým chorobám. Používá se v dávce **15 l/t**.

TERIDOX 500 EC

Na základě našich dlouholetých zkušeností můžeme všem pěstitelům řepky olejky doporučit ověřenou kombinaci Teridox 500 EC + Command 4 EC. K tomuto tvrzení nás opravňuje skutečnost, že herbicid Teridox 500 EC je na trhu již od roku 1978.

Kombinace poskytuje pěstiteli tyto výhody:

A/ široké spektrum účinnosti

- - dvouděložné plevely klíčící na podzim (heřmánky, rmeny, svízel přítula, hluchavky, rozrazil, vikve, chrpa, kontryhel, ptačinec žabinec, kokoška pastuší tobolka aj.)
- dvouděložné plevely klíčící na jaře (merlíky, lebedy, rdesna, pohanka svlačcovitá, kopice polní aj.)
- jednoděložné plevely (chundelka metlice, lipnice, jílky, ježatka kuří noha, béry aj.)

B/ vysoký stupeň tolerance

- ke všem odrudám
- na všech typech půd
- za všech podmínek včetně extrémních podmínek po zasetí

C/ žádné riziko pro následné plodiny

D/ velký výběr náhradních plodin po jarních zaorávkách (kukuřice, len, soja, hrách, vikve, vojtěška, jetel, brambory, brukvovitá zelenina, mrkev, arní obiloviny, cukrovka)

E/ jednoduché použití

Kombinaci **Teridox 500 EC + Command 4 EC aplikujeme v dávce 2,5 – 3 + 0,1 l/ha** do 3 dnů po zasetí bez zapravení do půdy. Herbicidní účinnost příznivě ovlivňují průměrné srážky do 2 týdnů po aplikaci.

Pro pěstitele tak zbývá jen zajistit dobrou předset'ovou přípravu a rovnoměrné setí do hloubky 3 cm.

Dobře připravený pozemek bez hrud umožňuje vytvořit pravidelný herbicidní film na povrchu půdy, který likviduje postupně vzcházející plevely.

Pokud tuto jedinou povinnost splní, může očekávat dobrou herbicidní účinnost až do sklizně, bez doplňkových zásahů v jarním období.

FUSILADE FORTE

Je novým herbicidem v kategorii graminicidů se širokým spektrem využití, včetně řepky olejky. Přípravek získal registraci v ČR v září 2002, která má platnost pro 21 indikací na příštích 10 let.

V čem je tento graminicid nový? V první řadě obsahuje více účinné látky fluazifop-p-butyl, konkrétně 150 g/l. Za druhé využívá originální, patentově chráněnou ISOLink technologii.

V případě ISOLink technologie se jedná o umné spojení účinné látky se systémem adjuvantů za účelem zlepšení zrychlení jejího příjmu a rozmístění v rostlině.

Adjuvanty jsou chemické látky zlepšující biologickou aktivitu Fusilade Forte díky vzájemné interakci s ním. Působí jak na ošetřovaném povrchu (lepší a rovnoměrné rozdělení přípravku, snížení srážení účinné látky při vysychání kapek), tak i uvnitř ošetřeného povrchu plevelů (zvýšení množství přípravku, který projde ošetřeným povrchem).

ISOLink technologie díky zvýšenému příjmu účinné látky fluazifop-p-butyl zlepšuje účinnost přípravku a zvyšuje jeho odolnost vůči dešťovým srážkám. Současně však udržuje vynikající selektivitu přípravku a umožňuje výbornou mísitelnost s dalšími herbicidními partnery.

Že se nejedná jen o teoretická prohlášení specialistů chemiků-technologů svědčí 20 demonstračních pokusů realizovaných v různých lokalitách České republiky na podzim 2002 v řepce olejce proti výdrolu obilnin.

Fusilade Forte ve všech případech rychlostí účinku o 1 týden předčil Fusilade Super. Ostatním standardním graminicidům se minimálně vyrovnal nebo je předčil. Použitá dávka **0,5 l/ha** byla vysoce tolerantní ke všem použitým odrudám řepky olejky.

V pokusech byly zastoupeny odrůdy: Artus, Pronto, Avizo, Capitol, Laser, Bristol, Emblém, Navajo, Ramiro, Catonic, Cando a Orkán.

Aplikace Fusilade Forte v dávce 0,5 l/ha je třeba provést v růstové fázi výdrolu 2-3 listů.

Zde je potřeba připomenout velice obtížné podmínky růstu řepky olejky i výdrolu v mokřím a studeném podzimu 2002 a zdůraznit, že Fusilade Forte se osvědčil i při aplikaci na výdrol obilnin v růstové fázi 4-5 listů.

Proti pýru plazivému se Fusilade Forte používá v dávce **2 l/ha** a proti **jednoletým travám v dávce 0,8-1,0 l/ha**.

Pozornost si zaslouží i zjištění Ing. M. Jursíka z ČZU Praha, který v nádobových skleníkových pokusech zaznamenal **reziduální účinek Fusilade Forte** aplikovaného na povrch půdy proti pýru plazivému v dávce 2 l/ha. Měsíc po aplikaci byl zaznamenán herbicidní účinek 75-85 % s výrazným projevem albifikace a svinování listů pýru plazivého. Ukazuje se, že díky použité ISOLink technologii se kromě rychlejšího a spolehlivějšího účinku můžeme dočkat i nejednoho příjemného překvapení.

ALTO COMBI 420 SC

ALTO COMBI 420 SC je širokospektrý systemický fungicid, který se po dlouholetém používání v obilninách, cukrovce a řepě krmné dočkal registrace i do řepky olejky. Přípravek se tak stává univerzálně využitelným fungicidem v zemědělském podniku navíc ve stejné dávce, t.j. 0,5 l/ha ve všech plodinách.

ALTO COMBI 420 SC obsahuje dvě účinné látky: cyproconazole ze skupiny triazolů a carbendazim ze skupiny benzimidazolů.

Cyproconazole je absorbován asimilujícími částmi rostlin – převážná část během první hodiny po aplikaci. V rostlinách se šíří směrem nahoru (akropetálně) xylémem. Vlivem systemického šíření se rychle a rovnoměrně ukládá uvnitř rostlinných tkání.

Cyproconazole hubí houbové patogeny uvnitř rostliny ve fázi tvorby prvních přichytých orgánů (haustoria).

Ačkoliv biologický způsob účinku cyproconazole umožňuje jeho preventivní, kurativní i eradikativní použití, nejlepších výsledků je dosahováno, je-li aplikován v raném vývojovém stádiu patogena.

Carbendazim je lokálně systemický fungicid s preventivním a kurativním účinkem. Je přijímán zelenými rostlinnými tkáněmi a transportován mízním proudem akropetálně (směrem nahoru).

V řepce olejce je ALTO COMBI 420 SC registrován v **dávce 0,5 l/ha** proti:

- fomovému černání krčku řepky olejky,
- hlízence obecné,
- černi řepkové.

Proti **fomovému černání krčku řepky olejky** je možné aplikovat ALTO COMBI 420 SC jedenkrát buď na podzim, ve stadiu 4 – 8 listů, přibližně do poloviny října nebo na jaře po nástupu vegetace, nejpozději před objevením vrcholového pupenu.

Podzimní aplikace je výhodná u nemořených i mořených porostů.

Je-li řepka pěstována při vyšší intenzitě vstupů včetně moření proti houbovým chorobám, je možno dosáhnout velmi vysoké účinnosti spolupůsobením ALTO COMBI 420 SC s obsahem triazolu (cyproconazole) a benzimidazolu (carbendazim) a mořidla CRUISER OSR s obsahem fenylpyrrolu (fludioxonil).

V době, kdy začínají opadat první korunní plátky, se ošetřuje ve fázi BBCH 65 (plný květ) proti **hlízence** a do vývojové fáze BBCH 67 (dokvétání) i proti **černi řepkové**.

Výhodou fungicidu ALTO COMBI 420 SC aplikovaného v období kvetení je i jeho **relativní neškodnost pro včely**.

Kontaktní adresa

Ing. Michal VOKŘÁL, CSc., Syngenta Czech s.r.o.